

Wieści z lasu

Gostynia życie **gostynska.pl**

DODATEK SPECJALNY NADLEŚNICTWA PIASKI

NR 51/52 (565/566) 18 GRUDNIA 2018 R.

NADLEŚNICTWO PIASKI - ul. Drżeczewska 1 63-820 Piaski, tel. 65 573 90 80

www.piaski.poznan.lasy.gov.pl piaski@poznan.lasy.gov.pl

Grudzień - czas podsumowań

Koniec roku zbliża się wielkimi krokami! I mimo tego, że atmosfera świąt puka do naszych drzwi coraz mocniej, a przed budynkiem nadleśnictwa pojawiły się już świąteczne lampki, w biurze i w lesie praca cały czas wre.

Ostatnie dni roku to czas podsumowań naszej rocznej pracy. Musimy sprawdzić, czy wszystkie zadania, które zaplanowaliśmy na ten rok udało się wykonać. A było ich całkiem sporo, bo praca w lesie każdego dnia stawia przed nami nowe, czasem nieprzewidywalne wyzwania.

Rok w lesie rozpoczynamy szacunkami brakarskimi. Pod tą tajemniczą nazwą kryje się nic innego, jak określanie szacowanej masy drewna, która zostanie pozyskana w następnym roku kalendarzowym, z fragmentów lasu, gdzie wycinane będą drzewa. Co to oznacza? To, które i ile drzew zostanie wyciętych w danym roku nie jest przypadkowe. Określamy to już z rocznym wyprzedzeniem, sporządzając wspomniane szacunki brakarskie.

Jak to wygląda w praktyce?

Na początku leśniczy musi ustalić, które fragmenty lasu (oddziały i pododdziały) osiągną w kolejnym roku tzw. wiek dojrzałości rębnej - jest to taki wiek, w którym drzewo osiągnęło już punkt kulminacyjny swojego rozwoju i od tego momentu zaczynają w nim zachodzić procesy starzenia. Wówczas pozyskane z niego drewno posiada najlepsze cechy jakościowe. Dzięki temu, możemy mieć pewność, że wytworzone z niego przedmioty, które wykorzystujemy w naszym codziennym życiu, są wykonane z materiału najlepszej jakości.

Po ustaleniu powierzchni, na których w przyszłym roku wykonana będzie wycinka, konieczny jest pomiar drzew, które zostaną z niej pozyskane. W tym celu leśniczy mierzy pierśnicę (tj. średnicę drzewa na wysokości 1,30 m). Do tego pomiaru wykorzystuje specjalne

urządzenie zwane średnicomierzem lub w żargonie leśnym - klupą. Poza pierśnicą, konieczny jest też pomiar wysokości drzewostanu, który wykonywany jest wysokościomierzem. Wyniki pozyskanych pomiarów wprowadzane są do specjalnych raptularzy, na podstawie których dokonywane są dalsze obliczenia.

Poza powierzchniami zrębowymi drewno pozyskiwane jest również w młodszych fragmentach lasu, w trakcie wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych. Zabiegi pielęgnacyjne zwane czyszczeniami i trzebieżami służą poprawieniu jakości i warunków wzrostu najlepszych drzew w lesie. Wycinamy wówczas tylko drzewa chore, wadliwe oraz te, które przeszkadzają we wzroście lepszych jakościowo sąsiadów. Przepuszczalna

masa drewna, która pochodzi z tych zabiegów, również ustalana jest na etapie szacunków brakarskich.

Wczesna wiosna niesie ze sobą kolejne zadanie - jest to czas odnowień! W miejscach, gdzie w minionym roku zostały wycięte drzewa - sadzone są młode sadzonki. Przed posadzeniem młodych drzewek gleba musi zostać odpowiednio przygotowana, tak, aby stworzyć „młodzieży” jak najlepsze warunki do wzrostu. Już pierwsze lata ich życia decydują o tym, które z nich w przyszłości stworzą dojrzały drzewostan. Sadzenie drzew jest więc zadaniem bardzo odpowiedzialnym.

Zanim jednak sadzonki trafią do lasu, konieczne jest zaplanowanie tego jakie gatunki drzew, w jakiej konfiguracji

i ilości mają zostać posadzone w danym fragmencie lasu. Każdy ze znanych nam gatunków preferuje inne warunki wzrostu - jedne w młodym wieku wołają cień, jak np. buk, inne potrzebują wilgotnej gleby - jak np. olsza, a jeszcze inne słońca - jak np. dąb. Nie jest łatwo sprostać wszystkim wymaganiom, ale leśniczowie w oparciu o swoją wiedzę, doświadczenie, obserwację i znajomość lasu, w którym pracują, bardzo dobrze sobie z tym radzą. Młode sadzonki trzeba chronić. A to już kolejne zadanie, które stoi przed naszymi leśnikami.

Jak chronimy sadzonki?

Jednym ze sposobów ochrony lasu przed zwierzyną są grodzienia. Fragmenty lasu, gdzie posadzone zostały młode

drzewka, grodzona są siatką. Taka forma ochrony jest konieczna ze względu na zagrożenie ze strony zwierzyny leśnej. Młode pędy, zwłaszcza gatunków liściastych, stanowią przysmak zarówno dla jeleni i saren, jak i zajęcy.

Grodzenia z siatki nie zostają w lesie na stałe. W momencie, gdy drzewka osiągną już odpowiednią wysokość, uniemożliwiającą zwierzynie zjadanie paków szczytowych, zostają rozbierane.

Letnio - jesienny czas to moment, w którym oceniamy i prognozujemy zagrożenie lasu ze strony owadów szkodliwych, czyli tych, które stanowią zagrożenie dla drzew, np. poprzez zjadanie aparatu asymilacyjnego (tj. liści lub igieł). W tym czasie, w lesie, możecie zobaczyć rozwieszone na drzewach pułapki ze znajdującymi się w środku feromonami. Wabią one określone gatunki owadów szkodliwych. Dzięki czemu, licząc złapane owady możemy ocenić jak duże stwarzają zagrożenie dla drzew.

Przez cały rok, w lesie prowadzone są zabiegi hodowlane i pielęgnacyjne. W zależności od wieku drzew, zwane są one czyszczeniami, trzebieżami i zrębami, o czym było już wspomniane wcześniej. Każdy z tych zabiegów przeprowadzany jest w przemyślany sposób, odpowiedni dla danego fragmentu lasu. W efekcie możemy cieszyć się zarówno pięknymi, zdrowymi drzewami, jak i korzystać z naturalnego i w pełni odnawialnego surowca, którego nam dostarczają - z drewna.

Jak widać, praca w lesie stawia przed nami sporo zadań. Każdego roku wkładamy w nie wiele czasu, zaangażowania i serca. Dzięki czemu nasza praca umożliwia pogodzenie interesów przyrody i jej ochronę z interesami ludzi i zaspokojeniem potrzeb gospodarstwa. **Tekst: M. Prętkowska, Zdjęcia: archiwum Nadleśnictwa**

Rok po huraganie stulecia. Zagospodarowanie terenów pokłeskowych

Mijający rok był dla wszystkich pracujących w lesie czasem bardzo intensywnym. Przyczyną tego był huragan, który nawiedził nasze nadleśnictwo w sierpniu 2017 roku. I chociaż od największego w skali kraju kataklizmu minął już ponad rok, prace na uszkodzonych przez niego terenach leśnych nadal trwają.

Polegają one na oczyszczeniu powierzchni zarówno z pniaków po pozyskanych wyrotach, jak i pozostałości porzębnych (gałęzi). Jest to bardzo ważne, ponieważ pozostawienie ich

Powierzchnia w trakcie porządkowania

Powierzchnia po wykonanej orce

na powierzchni znacznie utrudniłoby pod przyszłoroczne odnowienia lasu.

Prace porządkowe wykonywane są przy użyciu specjalistycznego sprzętu. Dopiero po ich zakończeniu

można będzie przystąpić do mechanicznej orki gleby, przygotowującej powierzchnię do sadzenia.

W mijającym roku uporządkowaliśmy blisko 30 ha zrębów i luk pohuraganowych, znajdujących się w leśnictwach: Mchy, Stawiszyn, Międzybórze, Krasnolipka i Halin. Młody las rośnie już na ok. 10 ha tej powierzchni. Ale na tym nie koniec. Przyszły rok stawia przed nami kolejne cele. W 2019 roku mamy zamiar odnowić ponad 30 ha wyciętych zrębów.

Tekst i zdjęcia: R. Szymankiewicz

Las dla ludzi.

Leśna edukacja przyrodnicza

W dobie Internetu i smartfonów, w czasach, gdzie na wszystkie nurtujące nas pytania, odpowiedzi można znaleźć w sieci, edukacja nie należy do łatwych zadań. Doskonale wiedzą o tym nauczyciele, którzy na co dzień zmagają się z trudem, jakim jest przekazywanie wiedzy. Doskonale wiedzą o tym również leśnicy, którzy w natłoku innych obowiązków, prowadzą edukację przyrodniczą.

Aby nauka przynosiła najlepsze efekty, ważny jest dobór odpowiednich treści i metod przekazywania wiedzy, jak i możliwość jej praktycznego poznania i doświadczenia. I to właśnie do tego dążymy, prowadząc nasze zajęcia przyrodnicze.

Las jest skarbnicą wiedzy. To żywa książka, która z każdą poznaną stroną wciąga coraz bardziej i uzależnia. W szerokiej dziedzinie, jaką jest leśnictwo, każdy znajdzie coś co może go zainteresować. A gdzie tego szukać?

Każde nadleśnictwo w Polsce, w tym również Nadleśnictwo Piaski, prowadzi bezpłatną edukację leśną. Na naszych zajęciach zapoznujemy Was zarówno z naszą pracą, jak i otaczającą przyrodą. Prowadzone przez nas zajęcia odbywają się w naszej Izbie Leśnej, na ścieżkach edukacyjnych, ale także w szkołach i przedszkolach.

Edukacja przyjmuje formę lekcji, konkursów, organizowanych akcji, a nawet wystaw przyrodniczych.

W 2018 roku Izba Leśną, znajdującą się przy siedzibie nadleśnictwa, odwiedziło ponad 2000 osób. Wśród odwiedzających nas gości, największą grupę stanowiły dzieci i młodzież szkolna. Odwiedzający izbę mieli okazję uczestniczyć w zajęciach edukacyjnych poruszających tematy związane z lasem, przyrodą i zawodem leśnika. Podczas zajęć przybliżaliśmy gościom naszą pracę, pokazywaliśmy narzędzia wykorzystywane przez leśników, wspólnie obserwowaliśmy zmiany zachodzące w przyrodzie w poszczególnych porach roku, poznawaliśmy rośliny i zwierzęta żyjące w lesie, uczyliśmy się rozpoznawać drzewa w lesie oraz poznaliśmy wiele innych ciekawostek ze świata przyrody.

Poza zajęciami w izbie, prowadziliśmy edukację w terenie - na ścieżkach edukacyjnych zlokalizowanych w naszych lasach. Takie zajęcia były okazją nie tylko do zdobywania wiedzy, ale także

do czerpania przyjemności z bliskiego obcowania z przyrodą.

Jednym z narzędzi wykorzystywanym w edukacji leśnej były konkursy edukacyjne, które pobudzają kreatywność i pozwalają na aktywne i samodzielne zdobywanie wiedzy przyrodniczej. Każdego roku, Nadleśnictwo Piaski, samodzielnie lub we współpracy z lokalnymi szkołami i instytucjami, organizuje lub współorganizuje konkursy o tematyce przyrodniczej. Są to zarówno testy wiedzy, jak i konkursy plastyczne, czy fotograficzne. Co roku cieszą się one bardzo dużym zainteresowaniem.

W ramach prowadzonych działań edukacyjnych, współpracujemy również z Polskim Związkiem Filatelistycznym. Dzięki temu, co pewien czas, w naszej Izbie Leśnej, pojawiają się wystawy znaczków o tematyce przyrodniczej. Jest to niebywała okazja do poznawania świata roślin i zwierząt, nie tylko dla kolekcjonerów znaczków, ale dla wszystkich przyrodników.

W minionym roku, za aktywne popularyzację kolekcjonerstwa filatelistycznego otrzymaliśmy od Polskiego Związku Filatelistycznego brązowy medal Rowlanda Hilla.

Tak jak w poprzednich latach, tak i w roku minionym, braliśmy udział w lokalnych festynach i wydarzeniach edukacyjnych. Mogliście spotkać nas m.in. na EKO-FESTYNIE, czy Dożynkach Powiatowych, a także podczas wydarzeń sportowych, takich jak Piaski Biegają, czy Bieg Wiosny i Bieg Jesieni w Rawiczu.

Sami również zorganizowaliśmy dla Was wiele akcji sadzenia lasu. Ta największa, odbyła się w kwietniu na terenie Leśnictwa Kosowo. Wówczas wspólnie sadziliśmy las, na powierzchni, która w 2017 roku została zniszczona przez huragan.

Mniejsze akcje sadzenia lasu odbywały się przez całą wiosnę. Uczestniczyły w nich głównie dzieci i młodzież z okolicznych

szkół, ale także zagraniczni goście, przebywający na wymianie szkolnej.

Wiosną, razem z uczniami szkoły podstawowej w Piaskach uczestniczyliśmy w akcji „sprzątania świata”, która prowadzona jest przez szkołę już od wielu lat. Każdego roku młodzież przyrodniczy zbierają śmieci leżące przy rowach, obrzeżach lasu i innych notorycznie zaśmiecanych miejscach. W tym roku robiliśmy to razem z nimi!

Las to niewątpliwie świadek historii. Dlatego w edukacji leśnej społeczeństwa nie zabrakło wydarzeń związanych z lokalną historią. Były to np. odbywające się każdego roku w leśnictwie Zawory Rajd Rowerowy Szlakiem Maksymiliana Cygańskiego oraz przeniesienie obok siedziby nadleśnictwa pomnika Władysława Kasprzaka - młodego pomocnika gajowego, który w 1939 roku, w wieku 21 lat, został rozstrzelany w Piaskach.

Pisząc o wydarzeniach historycznych, nie można pominąć ważnych dla naszego kraju rocznic, które obchodzimy w mijającym roku. Są to obchody setnej rocznicy odzyskania Niepodległości oraz nadchodząca rocznica Wybuchu Powstania Wielkopolskiego.

Aby upamiętnić te wydarzenia, zorganizowaliśmy akcję sadzenia „dębów niepodległości”. Była ona skierowana dla gmin leżących na terenie Nadleśnictwa oraz podległych im sołectw. W akcji wzięło udział 6 gmin i 140 sołectw.

Sadzeniem drzew uczciliśmy również wybuch Powstania Wielkopolskiego. W listopadzie, na terenie leśnictwa Krasnolipka (obręb Rawicz) razem z lokalnymi samorządowcami i uczniami szkół oraz przedstawicielami Polskiego Towarzystwa Leśnego, posadziliśmy 1000 sadzonek dębowych.

Jednym z celów edukacji leśnej jest też uwrażliwianie społeczeństwa na otaczającą przyrodę. Dowodem na to, że są to działania skuteczne było ustanowienie na terenie leśnictwa Halin nowego pomnika przyrody, który w związku z tegorocznymi obchodami otrzymał nazwę „Dąb Niepodległości”. Z inicjatywą powołania wiekowego dęba jako pomnika przyrody wyszli uczniowie szkoły podstawowej w Chojnie, którzy zobaczyli dąb podczas jednej z edukacyjnych wycieczek do leśnictwa Halin (obręb Rawicz).

Procedura uznania drzewa jako pomnik przyrody trwała ponad rok i zakończyła się w listopadzie 2018 roku, uroczystym odsłonięciem tablicy pamiątkowej.

Jak widać, miniony rok edukacji był dla nas bardzo pracowity. Cieszymy się, że mogliśmy spędzić go z Wami, podczas zajęć edukacyjnych, organizowanych akcji i wydarzeń. W przyszłym roku nie zwalniamy tempa. Pełni pozytywnej energii i zapału do pracy podejmiemy się nowych edukacyjnych wyzwań. Dlatego już dziś zapraszamy do śledzenia naszej strony internetowej, gdzie na bieżąco będziemy Was informować o podejmowanych działaniach.

Tekst: M. Prętkowska

Zdjęcia: archiwum Nadleśnictwa

Elaborat, czyli Plan Urządzenia Lasu, to bez wątpienia jedna z ważniejszych pozycji książkowych każdego leśnika. Jest to las zamknięty w kartach papieru.

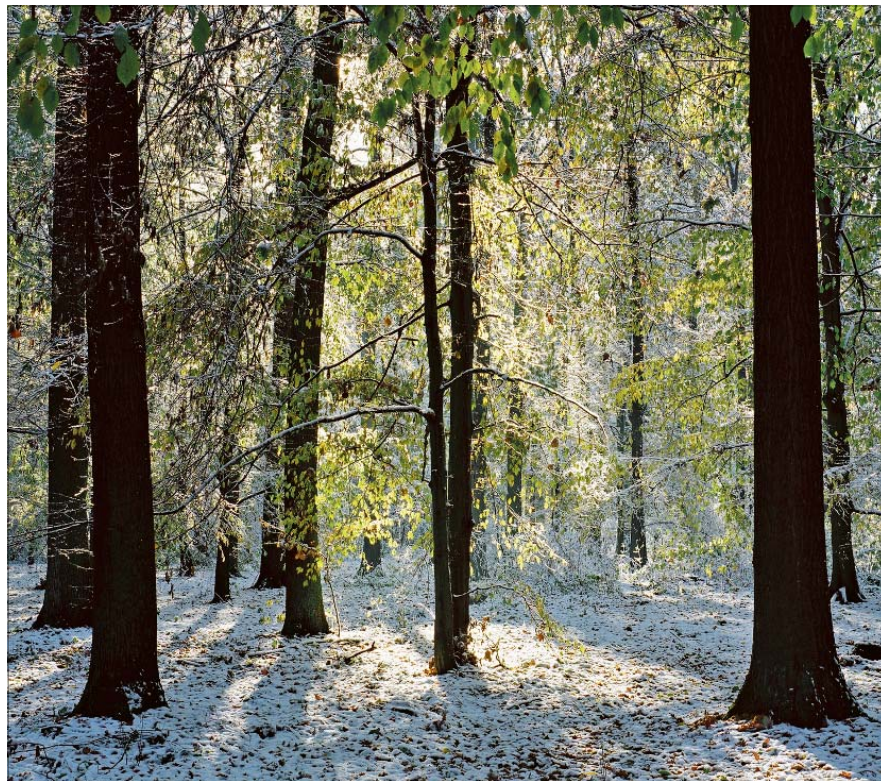
Tu tutaj znajdują się informacje o tym jak podzielony jest drzewostan (oddziały i pododdziały), jakie gatunki drzew i w jakiej ilości rosną w danym fragmencie lasu i jakie funkcje on spełnia. Tutaj znajdują się informacje o tym ile lat mają drzewa rosnące w lesie i jakie zabiegi pielęgnacyjne i hodowlane można w nim wykonać.

Ale na tym nie koniec. Poza opisem lasu, PUL (Plan Urządzenia Lasu) zawiera informacje i wskazówki dotyczące ochrony przyrody, czy też podsumowanie dotychczasowych prac wykonanych w lesie.

Każdy z nas wie, że las jest organizmem żywym, składającym się z wielu elementów. Są to m.in. gleba, grzyby, rośliny i wszystkie inne żyjące w nim organizmy żywe. Współżycie wszystkich tych elementów, w połączeniu z oddziałującymi na nie czynnikami zewnętrznymi, takimi jak np. czynniki atmosferyczne, powoduje, że zachodzą w nim ciągłe zmiany. W związku z tym opis stanu lasu nie może być sporządzony tylko raz w ciągu swojego życia - co pewien czas, a dokładnie co 10 lat, musi zostać on uaktualniony.

Rok 2018 jest dla naszego nadleśnictwa wyjątkowy. Jest on bowiem ostatnim, 10. rokiem obowiązywania „starego” elaboratu. Od stycznia 2019 roku rozpoczynamy nowe 10-lecie. Przed nami nowe zadania, nowe wyzwania i nowe cele do osiągnięcia.

Wielka Księga Lasu, czyli ELABORAT

gnięcia.

Zanim jednak na dobre rozpoczniemy nowe zadania, musieliśmy podsumować 10 minionych lat. Odbyło się to 5. grudnia w siedzibie Nadleśnictwa Piaski, podczas Narady Techniczno-Gospodarczej,

w której udział wzięli leśnicy, lokalni samorządowcy i przedstawiciele organizacji przyrodniczych. Podczas spotkania dokonano podsumowania minionej działalności nadleśnictwa, jak i przedstawiono plany na kolejne 10 -lecie.

Nadchodzące lata zapowiadają się bardzo pracowicie. Zapewniamy, że dołożymy wszelkich starań, aby jak najlepiej pogodzić interesy przyrody, społeczeństwa i gospodarki.

Tekst: M. Prętkowska

Zdjęcia: archiwum Nadleśnictwa

NATURALNA CZY SZTUCZNA?

Prawdziwa pochodzi najczęściej ze specjalnych plantacji choinkowych. Niektóre pozyskuje się wprost z lasu w ramach zaplanowanych wcześniej zabiegów pielęgnacyjnych. Prawdziwą choinkę można kupić ciętą (bez korzeni) lub w doniczce (z korzeniami).

SZTUCZNA CHOINKA

- Powstaje z tworzyw sztucznych, których produkcja powoduje zanieczyszczenie środowiska
- Nie podlega recyklingowi
- Rozkłada się przez 500 lat!

CHOINKA Z LASU

- Jest naturalna - do jej produkcji nie są używane chemikalia
- Gdy rośnie, produkuje tlen, pochłania dwutlenek węgla i służy zwierzętom
- Szybko ulega naturalnemu rozkładowi i nie zanieczyszcza środowiska
- Jej naturalne olejki eteryczne podkręslają świąteczną atmosferę

DBAJ O CHOINKĘ W DOMU!

Nie stawiaj jej przy kaloryferze - lepiej przy oknie. Im niższa temperatura pomieszczenia, tym dłużej drzewko zachowa igły

Regularnie podlewaj choinkę, nawet jeśli jest ścięta - tak przedłużysz jej świeżość

JEŚLI JEST W DONICZCE I CHCESZ JĄ PRZESADZIĆ DO GRUNTU:

- Nie trzymaj jej w domu dłużej niż 7 dni
- Nie używaj brokatu ani sztucznego śniegu
- Przed wystawieniem na mróz wstaw drzewko na kilka dni np. do garażu, by przyzwyczyło się do chłodu
- Osłoń doniczkę słomą lub włókniną
- Przy temperaturze powyżej zera podlewaj drzewko
- Przesadź je do gruntu na wiosnę

JODLA

ŚWIERK

SOSNA

CO PO ŚWIĘTACH? Prawdziwą choinkę możesz:

1. Wyrzucić na kompost

2. Spalić w ognisku

3. Oddać za darmo do specjalnego punktu zbioru choinek, gdzie zostanie:

A. rozdrobniona i wykorzystana w ogrodach

B. spalona w elektrociepłowni

PAMIĘTAJ! NIE KUPUJ CHOINKI Z NIEPEWNEGO ŹRÓDŁA. ZAOPATRZ SIĘ W NIĄ U LEŚNIKÓW LUB SPRZEDAWCÓW, KTÓRZY MOGĄ OKAZAĆ DOKUMENT POTWIERDZAJĄCY LEGALNE POZYSKANIE DRZEWKA

Opracowanie: Lasy Państwowe
Projekt graficzny: Polska Grupa Infograficzna

Z okazji zbliżających się świąt życzymy Państwu Szczęśliwych Świąt Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku.

Dla jednych święta to przeżycie religijne, dla innych wyjątkowy czas spędzony w gronie rodzinnym. Jest to okres, w którym potrafimy się wyjątkowo zjednoczyć, cieszyć się najdrobniejszymi rzeczami. Obdarzamy się bezwarunkową życzliwością i ciepłem tworzącym się z klimatu świątecznych spotkań przy stole.

Pamiętajmy w tych dniach o innych - Niech puste, wigilijne nakrycie nabierze głębokiego, rzeczywistego znaczenia. Niech ten rytuał przestanie być pustym gestem. Ktoś czeka. Bliżej lub dalej, ale czeka. Na ciepły posisek lub tylko dobre słowo.

Koniec roku to czas podsumowań, postanowień i refleksji. Życzymy Państwu, żeby każdy z Was był wyrozumiały i życzliwy dla siebie w tych noworocznych podsumowaniach. Cieszymy się czasem, który mamy, doceniśmy najdrobniejsze gesty, miłe słowa skierowane do nas. Otwórzmy się na innych ludzi, każdy z nas jest inny, reprezentuje inne wartości. Najważniejsze żebyśmy wszyscy dla siebie nawzajem byli ludzcy.

*Nadleśniczy Nadleśnictwa Piaski
wraz z pracownikami*